

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 3 marca 2010 r.

**Pan
Ryszard Grobelny
Prezydent Miasta Poznania**

LPO-410-43-01/09
P/09/195

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Urząd Miasta Poznania, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie zapewnienia warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzinnych ogrodów działkowych w mieście Poznaniu, w latach 2006-2009 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, którego podpisania Pan Prezydent odmówił, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie zapewnienia warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzinnych ogrodów działkowych, zwanych dalej „rod”, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, nie mających jednakże zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Z ustaleń kontroli wynika, że według stanu na dzień 30 września 2009 r. na terenie Poznania funkcjonowało 90 rod utworzonych w latach 1919-1991 o łącznej liczbie 18.771 działek (od 27 działek w rod „Relaks 27” do 1090 działek w rod „Camping”) i powierzchni około 815,9 ha, tj. 3,1% obszaru całego miasta. Grunty zajęte przez rod stanowiły własność: Miasta Poznania (751,2 ha), Skarbu Państwa (52,3 ha), osób fizycznych (4,6 ha) oraz innych podmiotów (7,8 ha).

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Miasto oddało na rzecz Polskiego Związku Działkowców („PZD”) 115,2 ha gruntów w użytkowanie wieczyste na okres 40 lat, a także przekazało 242,4 ha gruntów w użytkowanie na czas nieoznaczony. Powyższe zmiany w zakresie prawa władania nieruchomościami zostały ujawnione w księgach wieczystych.

Do dnia zakończenia kontroli obszar zajmowany przez 23 rod został w całości objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego („mpzp”). Tereny należące do pozostałych 67 rod były objęte jedynie częściowo mpzp, albo nie były objęte takimi planami. Według uzyskanych wyjaśnień, sukcesywne opracowywanie dalszych mpzp, w tym również obejmujących tereny rod, zależy od celów i potrzeb Miasta Poznania.

W okresie objętym kontrolą, na terenie miasta nie powstały nowe rod. Równocześnie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w mpzp założono zwiększenie obszaru zajętego przez rod o 151,5 ha (0,6% powierzchni miasta), zarówno poprzez utworzenie trzech nowych rod (120,8 ha), jak i zwiększenie powierzchni 19 istniejących rod (30,7 ha).

W latach 2005-2007 dokonano likwidacji części dwóch rod („im. A. Weinerta” i „im. A. Mickiewicza”), w związku z realizacją inwestycji celu publicznego polegającej na modernizacji ul. Dolna Wilda, na odcinku od skrzyżowania z autostradą A2 do ul. Hetmańskiej. Zgodnie z *art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych*², zwanej dalej *ustawą o rod*, częściowa likwidacja ww. rod nastąpiła za zgodą PZD.

2. Według ewidencji podatkowej prowadzonej przez Wydział Finansowy Urzędu, na terenach zajętych przez rod w 2009 r. znajdowało się 507 altan, których powierzchnia zabudowy przekraczała normy określone w *art. 29 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*³ – łącznie o 28,5 tys. m². Należności na rzecz budżetu Miasta Poznania z tytułu wydanych decyzji ustalających wymiar podatku od nieruchomości w odniesieniu do powyższych altan o wymiarach ponadnormatywnych za lata 2006-2009 wyniosły ogółem 421.490 zł.

NIK zwraca uwagę, że do czasu niniejszej kontroli Urząd nie powiadamiał Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania o przypadkach samowoli budowlanych, polegających na wybudowaniu altan o wymiarach przekraczających normy, wynikające z przepisów *ustawy Prawo budowlane*. Podkreślić należy, że zgodnie

² Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1419 ze zm.

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

z dyspozycją *art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*⁴, zapewnienie ładu przestrzennego jest zadaniem własnym gminy.

3. W trakcie kontroli NIK ustalono, że tereny zajmowane przez rod służyły również do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych, co było niezgodne z przepisami *art. 13 ust. 4 ustawy o rod*. Z danych przekazanych przez PZD wynika, że według stanu na dzień 27 listopada 2009 r., na terenach ogrodów działkowych, należących do 50 rod, zamieszkiwało ogółem 681 osób. W latach 2006-2009 (do 30 września) do Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu złożono 133 wnioski o zameldowanie na terenach rod, z czego 101 (75,9%) zostało rozpatrzonych pozytywnie, m. in. ze względu na spełnianie przez wnioskodawców ustawowych kryteriów wymaganych do zameldowania.

4. Na podstawie *art. 12 ust. 2 ustawy o rod*, gmina obowiązana jest do doprowadzenia do rod dróg dojazdowych, energii elektrycznej, zaopatrzenia w wodę oraz zapewnienia potrzeb w ramach komunikacji publicznej. Według informacji uzyskanej z PZD, do dwóch rod nie została doprowadzona energia elektryczna. Z kolei 30 rod nie miało zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej. Użytkownicy tych rod korzystali z wody z własnych ujęć oraz ze stawu (rod. „im. E. Orzeszkowej”). Dopiero w trakcie kontroli Urząd podjął działania mające na celu ustalenie stanu faktycznego i ewentualnych przyczyn braków w tym zakresie.

5. W ramach realizacji zadań wynikających z *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*⁵, pracownicy WGKiM przeprowadzili w 2009 r. (do 21 października) 25 kontroli w 16 rod, w zakresie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem zbiórki selektywnej u źródła. Ponadto Straż Miejska podjęła w 2009 r. (do 30 września) 105 interwencji w 33 rod, dotyczących w szczególności: posiadania umów na wywóz odpadów komunalnych, stanu sanitarno-porządkowego i gospodarki odpadami, co NIK ocenia pozytywnie.

Jak wynika z ustaleń kontroli, Miasto Poznań, na wykonanie prac porządkowych, prowadzonych między innymi ze względu na występowanie „dzikich wysypisk” na terenach sąsiadujących z rod, wydatkowało łącznie 284.066,15 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Współdziałanie z organami nadzoru budowlanego w zakresie sygnalizacji przypadków uzasadniających podejrzenie zaistnienia samowoli budowlanych na terenie rod.

⁴ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

2. Zintensyfikowanie współpracy z PZD w zakresie ustalenia i zabezpieczenia potrzeb użytkowników rod, dotyczących zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, oczekuje od Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.